Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
19 juni 2023

Onze referentie
IENW/BSK-2023/164139

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid & Milieurisico's
Cluster B

Beslistermijn
29 juni 2023

Aan Staatssecretaris

nota

Brief Tweede Kamer over diverse onderwerpen op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming

Aanleiding
U informeert de Kamer periodiek (normaliter in Q2 en Q4) over actuele onderwerpen op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming. Dit mede naar aanleiding van toezeggingen aan de Kamer. Deze brief geeft daar invulling aan.

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de inhoud van deze brief, zodat deze nog voor het zomerreces naar de Kamer kan worden gestuurd.

Kernpunten
In de brief worden acht onderwerpen behandeld. Hierop wordt in de onderstaande toelichting nader ingegaan.

1. IRRS-missie
2. Uitkomsten conferentie Convention on Nuclear Safety (CNS)
3. Toezicht Tarieven COVRA door ANVS
4. Financiële zekerheidsstelling Kerncentrale Borssele
5. Rapport OSART-missie Kerncentrale Borssele.
6. Toezicht nieuwbouw PALLAS-reactor
7. Eindberging: maatschappelijke participatie en besluitvorming
8. Rapportage ongewone gebeurtenissen ANVS

Krachtenveld
- De brief is opgesteld in nauw overleg met de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS), die input heeft geleverd voor de passages over OSART, PALLAS en de Rapportage Ongewone gebeurtenissen. Daarnaast zijn passages afgestemd met COVRA en de ministeries van VWS, Financiën en Buitenlandse Zaken.

Toelichting
<u>1. IRRS-missie</u>
- Van 5 tot 16 juni is de Integrated Regulatory Review Service (IRRS) uitgevoerd in Nederland onder auspiciën van het internationaal atoomagentschap IAEA.

- Deze dient minimaal eens in de tien jaar te worden uitgevoerd; in 2014 was de eerste.
- Het conceptrapport heeft u op 16 juni bij de afsluitende ceremonie in ontvangst genomen.
- Het IAEA concludeert dat Nederland zich committeert aan een hoog niveau van nucleaire veiligheid en dat er mogelijkheden zijn dit verder te versterken.
- De belangrijkste bevindingen uit het rapport zijn in de brief opgenomen. Deze richten zich op IenW, VWS en de ANVS.
- Het definitieve rapport van het IAEA zal binnen enkele maanden gereed zijn en dan met een kabinetsreactie aan de Kamer worden gestuurd.

2. Uitkomsten Convention on Nuclear Safety (CNS)

- Eind maart jl. was bij het internationaal atoomagentschap (IAEA) in Wenen de driejaarlijkse toetsingsconferentie van de Convention on Nuclear Safety (CNS). Hier wordt door *peer review* continue verbetering nagestreefd van de nucleaire veiligheid in landen met kerncentrales.
- Basis voor de evaluatie was de eerder ingediende nationale rapportage (via de brief van Q4 2022 gedeeld met de Kamer), waarin wordt beschreven hoe Nederland de verdragsverplichtingen rond nucleaire veiligheid nakomt.
- Als bijlage worden meegestuurd het 'Country Review Report of The Netherlands' en het 'Summary Report' (dat de conclusies van de gehele conferentie bevat).
- Voor Nederland zijn drie uitdagingen benoemd, waarop al actie wordt ondernomen: huidige beschikbaarheid van kennis en personeel bij de ANVS, extra werkzaamheden door de kabinetsambities en cybersecurity.

3. Toezicht Tarieven COVRA door ANVS

- De ANVS heeft op grond van de Kernenergiewet tot taak om toezicht te houden op de tarieven die COVRA bij de aanbieders van afval in rekening brengt. Deze tarieven moeten transparant, objectief en niet-discriminerend zijn. De ANVS heeft IenW gevraagd deze begrippen nader in te vullen.
- KPMG heeft daarop in 2022 op verzoek van IenW een rapport uitgebracht over de invulling van het toezicht door de ANVS op de tarieven die COVRA in rekening brengt voor de opslag van radioactief afval.[1]
- De drie aanbevelingen uit dat rapport voor COVRA zijn inmiddels doorgevoerd.
- Op basis van de resultaten en overleg met IenW is de ANVS nu bezig het toezicht op de tarieven nader in te vullen en hiervoor een beleidsregel te gaan publiceren. De ANVS verwacht deze na de zomer te hebben geïmplementeerd. De ANVS voert dit uit in consultatie met IenW.

4. Financiële zekerheidsstelling Kerncentrale Borssele

- EPZ (vergunninghouder van de Kerncentrale Borssele) heeft opnieuw financiële zekerheid gesteld voor de periode 2023-2028.
- U heeft samen met de Minister van Financiën de aanvraag voor de nieuwe periode van eigenaar EPZ van Kerncentrale Borssele goedgekeurd.

5. Rapport OSART-missie Kerncentrale Borssele

[1] Rapportage Onderzoek tarieven COVRA I KPMG I 2022

- Eind januari jl. was bij Kerncentrale Borssele (KCB) een Operation Safety Review Team (OSART)-missie van het internationaal atoomagentschap IAEA. Tijdens deze missie beoordeelde een team van internationale experts de operationele veiligheid van KCB en toetste deze aan de meest recente veiligheidstandaarden van het IAEA.
- Dit gebeurde op aanvraag van de ANVS. Deze missies vinden ongeveer elke tien jaar plaats. De vorige was in 2014.
- Het OSART-rapport wordt als bijlage naar de Kamer gestuurd.
- Geconcludeerd wordt dat de kerncentrale toegewijd is de operationele veiligheid continu te verbeteren; het OSART-rapport formuleert, zoals gebruikelijk, daarnaast enkele aanbevelingen.
- Eind 2024 vindt een opvolgingsmissie plaats. Het IAEA beoordeelt dan de vooruitgang op de aanbevelingen.

6. Toezicht nieuwbouw PALLAS-reactor
- De ANVS heeft op 15 januari jl. vergunning verleend voor oprichting en bouw van de PALLAS-reactor; een nieuwe kernreactor in Petten voor de productie van medische isotopen en onderzoek.
- De PALLAS-reactor moet de functie overnemen van de huidige Hoge Flux Reactor (HFR) in Petten, die voorziet in een derde van de wereldwijde vraag naar medische isotopen.

7. Eindberging: maatschappelijke participatie en besluitvorming
- Geologische eindberging van radioactief afval, tot die tijd opgeslagen bij COVRA, is voorzien in uiterlijk 2130.
- Het Rathenau Instituut adviseert over het besluitvormingsproces en heeft daarvoor een onderzoeksprogramma opgezet dat loopt van 2019 tot 2024.
- Gedurende de looptijd publiceert het Rathenau Instituut zelfstandig diverse deelstudies.

8. Rapportage ongewone gebeurtenissen ANVS
- De ANVS stelt elk jaar een rapportage op over ‘ongewone gebeurtenissen’ bij nucleaire installaties.
- De rapportage over 2022 heeft u onlangs in concept van de ANVS ontvangen. De inmiddels verwerkte gebeurtenissen zijn alle door de ANVS geclassificeerd als kleine afwijkingen zonder veiligheidsconsequenties.
- De definitieve rapportage stuurt u mee met deze brief.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Rapport_IAEA_OSART_KCB_2023	OSART-rapport Kerncentrale Borssele
2	CNS Country Review Report_Netherlands	Landenrapport Convention on Nuclear Safety

3	CNS Summary Report 2023	Samenvatting Convention on Nuclear Safety
4	Rapportage-ongewone-gebeurtenissen-2022	Jaarrapportage Ongewone gebeurtenissen bij nucleaire installaties 2022 van de ANVS.

Datum
19 juni 2023

Onze referentie
IENW/BSK-2023/164139

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid & Milieurisico's
Cluster B

Aan
Staatssecretaris